

N 065 / 14

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

SENÁT

14. funkční období

N 065 / 14

**Návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU,
Euratom) 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční
rámec na období 2021-2027**

(34. týden)

2023

Brusel 22. června 2023
(OR. en)

10898/23

**Interinstitucionální spis:
2023/0201(APP)**

**CADREFIN 92
POLGEN 80
FIN 672**

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	21. června 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 337 final
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ RADY, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 337 final.

Příloha: COM(2023) 337 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 20.6.2023
COM(2023) 337 final

2023/0201 (APP)

Návrh

NAŘÍZENÍ RADY,

**kterým se mění nařízení (EU, Euratom) 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční
rámec na období 2021–2027**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

1.1 Přezkum a revize víceletého finančního rámce v polovině období

V rámci celkové politické dohody o víceletém finančním rámci na období 2021–2027 vydala Komise v prosinci 2020 prohlášení, v němž se zavázala do 1. ledna 2024 předložit přezkum fungování víceletého finančního rámce, který může být případně doplněn příslušnými návrhy na revizi nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093¹ („nařízení o VFR“) v souladu s postupy stanovenými ve Smlouvě o fungování Evropské unie².

V souladu s tímto závazkem a s prohlášením přijatým spolu s ročním rozpočtem na rok 2023³ přijala Komise sdělení „Revize víceletého finančního rámce na období 2021–2027 v polovině období“⁴, v němž hodnotí dosavadní fungování víceletého finančního rámce, včetně posouzení toho, zda rozpočet EU může i nadále poskytovat společné prostředky k řešení společných výzev. Z tohoto posouzení vyplývá, že aby Unie mohla do konce roku 2027 splnit všechny své cíle, včetně těch nejnaléhavějších, je nutná cílená revize víceletého finančního rámce na období 2021–2027.

Současně se návrh na změnu nařízení (EU, Euratom) 2020/2093 předložený v prosinci 2021⁵ stal zastaralým vzhledem k výsledku legislativních jednání o Sociálním klimatickém fondu⁶ a s ohledem na bezprecedentní a neočekávané výzvy, které se objevily v roce 2022, zejména následky brutální ruské útočné války proti Ukrajině a makroekonomický vývoj. Z těchto důvodů Komise nyní předkládá Evropskému parlamentu a Radě nový návrh, který nahradí předchozí návrh, jenž bude v patřičné době formálně stažen.

1.2 Odůvodnění a cíle návrhu

Od roku 2020 čelí Unie řadě bezprecedentních a neočekávaných výzev. Sotva skončila pandemie COVID-19, čelí Unie brutální ruské útočné válce proti Ukrajině, související energetické krizi a s ní spojenému prudkému nárůstu inflace a úrokových sazeb. V době uzavření dohody o víceletém finančním rámci nebylo možné tyto výzvy předvídat. Komise jednala rychle a využila všechny dostupné prostředky, včetně přerozdělení a změny programu, a to nad rámec stávající rozpočtové flexibility. Omezená rozpočtová flexibilita zakotvená ve víceletém finančním rámci je však již téměř vyčerpána a možnosti přerozdělování dosahují svých hranic, což omezuje schopnost rozpočtu EU řešit i ty nejnaléhavější problémy.

Geopolitický a hospodářský vývoj přinesl nové výzvy, které vyžadují zvýšenou aktivitu EU. Evropská unie musí potvrdit svou víceletou podporu Ukrajině. V kontextu současných strategických závislostí by urychlení souběžné transformace Evropy mělo Unii poskytnout příležitost ke zvýšení odolnosti a opětovnému získání vedoucího postavení v klíčových odvětvích prostřednictvím inteligentních veřejných a soukromých investic do strategických

¹ Nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027, Úř. věst. L 433I, 22.12.2020, s. 11.

² Prohlášení Komise o přezkumu/revizi v polovině období, PV(2020)2361, zápis z 2361. zasedání Komise konaného v Bruselu (Berlaymont) v úterý 15. prosince 2020.

³ Prohlášení Evropské komise k přezkumu víceletého finančního rámce, PV(2022)2438, zápis z 2438. zasedání Komise konaného ve Štrasburku (budova Winstona Churchilla) v úterý 22. listopadu 2022.

⁴ COM(2023) 336, 20.6.2023.

⁵ COM(2021) 569, 22.12.2021.

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ze dne 10. května 2023, kterým se zřizuje Sociální klimatický fond a mění nařízení (EU) 2021/1060, Úř. věst. L 130, 16.5.2023, s. 1.

odvětví. Má-li dlouhodobý rozpočet EU plnit společné priority a potřeby Unie, je třeba jej na období 2024–2027 posílit, aby poskytoval nejnútnejší finanční prostředky na řešení těchto výzev.

1.2.1 Neochvějná a dlouhodobá podpora Ukrajiny: nástroj pro Ukrajinu

Rozpočet EU poskytl obrovskou podporu prostřednictvím flexibility a změny priorit, víceletý finanční rámec na období 2021–2027 nicméně nebyl navržen tak, aby řešil důsledky války v Evropě. Potřeba likvidity Ukrajiny k zajištění makrofinanční stability zůstává vysoká a investice do rychlé obnovy a rekonstrukce Ukrajiny by se měly s vývojem situace postupně zvyšovat. Udržení hospodářské činnosti a obnova základní infrastruktury by přinesly pracovní místa a příjmy, poskytl by uprchlíkům perspektivu návratu domů a snížily by objem potřebné mezinárodní pomoci.

K uspokojení okamžitých potřeb Ukrajiny a krátkodobé obnovy i dlouhodobé rekonstrukce navrhuje Komise nařízení, kterým se zřizuje nástroj pro Ukrajinu⁷, integrovaný a flexibilní nástroj s celkovou maximální kapacitou až 50 miliard EUR v běžných cenách.

Podpora bude poskytována ve formě návratné (půjčky) a nevratné podpory a tvorby opravných položek a rezerv na rozpočtové záruky. To zajistí stabilní a předvídatelné financování a zároveň poskytne vhodný rámec zajišťující stanovení priorit reforem a investic prostřednictvím Plánu pro Ukrajinu, udržitelnost ukrajinských financí a ochranu rozpočtu EU. Úvěry Ukrajině budou financovány půjčkami na finančních trzích a zajištěny tzv. manévrovacím prostorem v rozpočtu EU, tedy nad rámec stropů víceletého finančního rámce a v mezích stropu vlastních zdrojů. Nevratná podpora a tvorba opravných položek a rezerv na rozpočtové záruky budou financovány v rámci nového tematického zvláštního nástroje – rezervy pro Ukrajinu, která nástroji pro Ukrajinu poskytne nezbytné zdroje nad rámec stropů víceletého finančního rámce. Tento flexibilní přístup je nezbytný pro uspokojení vyvíjejících se potřeb země do roku 2027.

1.2.2 Řízení migrace, posilování partnerství s klíčovými třetími zeměmi a řešení mimořádných událostí

Nezákonná ruská útočná válka proti Ukrajině má v první řadě ničivý dopad na Ukrajinu a její obyvatele, ale má i závažné globální důsledky, které ovlivňují bezpečný a cenově dostupný přístup našich partnerů k potravinám a energii. K tomu se přidaly četné geopolitické krize a přírodní katastrofy, které značně zatížily zdroje dostupné v rámci okruhu 6 „Sousedství a svět“. Je třeba obnovit schopnost Unie reagovat na naléhavé globální výzvy i humanitární krize ve třetích zemích.

V souvislosti se zvýšenou globální hospodářskou a politickou nestabilitou narůstají celosvětové migrační trendy a i migrační tlak na hranicích Unie má stále rostoucí tendenci. To vyžaduje, aby rozpočet EU i nadále poskytoval trvalou finanční podporu na řešení základních příčin migrace, zlepšení správy hranic a udržování účinných migračních partnerství se třetími zeměmi – ať už se jedná o země původu a tranzitu, nebo o země, které poskytly domov velkému množství uprchlíků.

Pokud jde o vnitřní rozměr migrace a správu hranic, nový pakt o migraci a azylu⁸, který je v současné době v interinstitucionální fázi, poskytne nový a trvalý rámec EU pro řízení azylu a migrace. Na základě současného stavu diskusí a v souladu s cílem spolunormotvůrců spolupracovat na přijetí reformy migračních a azylových pravidel EU před koncem

⁷ COM(2023) 338, 20.6.2023.

⁸ COM(2020) 609 final, 23.9.2020.

legislativního období 2019–2024⁹ bude provádění nového paktu o migraci a azylu vyžadovat další finanční prostředky, zejména na prověřování a řízení na hranicích, přijímací kapacity, relokační a návraty.

Komise proto navrhuje zvýšit výdajové stropy okruhu 4 „Migrace a správa hranic“ a okruhu 6 „Sousedství a svět“ na období 2024–2027 o další 1,693 miliardy EUR, resp. 9,056 miliardy EUR.

1.2.3 Podpora dlouhodobé konkurenceschopnosti v oblasti strategických technologií: Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP)

Ke splnění cílů zelené a digitální transformace jsou nezbytné vývoj a výroba strategických složitých digitálních a čistých technologií a biotechnologií. Vzhledem k mezinárodní konkurenci při budování strategických hodnotových řetězců potřebuje Unie strukturálnější reakci na investiční potřeby svých průmyslových odvětví prostřednictvím nové Platformy strategických technologií pro Evropu (STEP)¹⁰, která by měla pomoci zachovat evropský náskok v oblasti kritických a nově vznikajících technologií důležitých pro zelenou a digitální transformaci, a to od technologií souvisejících s výpočetní technikou, včetně mikroelektroniky, kvantové výpočetní techniky a umělé inteligence, až po biotechnologie a biovýrobu a technologie přispívající k nulovým čistým emisím a jiné čisté technologie.

Platforma STEP vytvoří nezbytné podmínky pro účinnější, efektivnější a cílenější využívání stávajících finančních prostředků EU. Pomůže také nasměrovat stávající finanční prostředky na příslušné projekty a urychlit realizaci dílčích oblastí, které mají zásadní význam pro vedoucí postavení Evropy, a zároveň zachovat rovné podmínky na jednotném trhu, a tím i soudržnost. K zajištění rychlého použití finanční podpory platforma STEP posílí a mobilizuje stávající nástroje EU, přičemž urychlí implementaci fondů politiky soudržnosti a maximalizuje využití fondu InvestEU, Inovačního fondu a Evropské rady pro inovace ve vztahu k evropským strategickým technologiím.

Globální prostředí se změnilo. Rusko představuje a v nadcházejících letech bude představovat hrozbu pro bezpečnost Evropy. Platforma STEP proto posílí výzkumnou složku Evropského obranného fondu, která zvýší inovační kapacitu evropské technologické a průmyslové základny obrany, a přispěje tak ke strategické autonomii Unie.

Aby se zvýšila investiční kapacita určená konkrétně k prioritě strategických technologií, měla by být platforma STEP v letech 2024–2027 podpořena navýšením rozpočtu z fondu InvestEU, Inovačního fondu, Evropské rady pro inovace v rámci programu Horizont Evropa a Evropského obranného fondu. Výdaje příslušných stropů víceletého finančního rámce (okruh 1 „Jednotný trh, inovace a digitální agenda“, okruh 3 „Přírodní zdroje a životní prostředí“ a okruh 5 „Bezpečnost a obrana“) by proto měly být přiměřeně zvýšeny.

1.2.4 Udržitelné řešení pro náklady na financování nástroje NextGenerationEU

Neočekávané a prudké zvýšení běžných úrokových sazeb a forwardových sazeb od roku 2022 v důsledku zpřísnění měnové politiky s cílem omezit inflaci má dopad na všechny emitenty dluhopisů včetně EU. V důsledku toho se očekává, že náklady na financování, které ponese

⁹ Společný plán Evropského parlamentu a rotujících předsednictví Rady o organizaci, koordinaci a provádění harmonogramu jednání mezi spolunormotvůrci týkající se společného evropského azylového systému a nového evropského paktu o migraci a azylu.

¹⁰ COM(2023) 335, 20.6.2023.

rozpočet Unie v důsledku výpůjček pro financování nástroje NextGenerationEU, překročí odhady původně plánované v době přijetí víceletého finančního rámce¹¹.

Náklady na financování nástroje NextGenerationEU se ze své podstaty liší od „tradičních“ výdajových programů EU. Jsou značně závislé na kolísání úrokových sazeb. Další volatilitu do roku 2026 navíc způsobuje nejistota ohledně načasování výpůjčních částek, které závisí především na čerpání prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost.

Současně platí, že po vydání dluhopisů nelze úrokové výdaje odložit, přeplánovat nebo zrušit. Zatímco stávající právní rámec poskytuje nezbytné mechanismy, které zajistí, že Unie za všech okolností pokryje své závazky vůči držitelům dluhopisů, rozpočet EU by měl být vybaven prostředky a nástroji k co nejefektivnější úhradě těchto nákladů.

K řešení této volatility je proto zapotřebí zvláštní mechanismus flexibility. Měl by být zřízen nový tematický zvláštní nástroj („nástroj EURI“), a to nad rámec stropů víceletého finančního rámce a až do konce víceletého finančního rámce, výhradně za účelem pokrytí nákladů na financování nástroje NextGenerationEU, které přesahují částky původně plánované v roce 2020 v rámci výdajového stropu okruhu 2b.

1.2.5 Udržení funkční správy, která bude plnit politické priority EU

Zdroje evropské správy (okruh 7) jsou pod silným tlakem v důsledku dalších úkolů, které byly Unii svěřeny, rostoucích cen energií a vysoké inflace.

Od začátku platnosti tohoto víceletého finančního rámce přinesly četné nové iniciativy zavedené v posledních dvou letech Unii významné dodatečné úkoly, aniž by došlo k odpovídajícímu nárůstu počtu zaměstnanců. Se současným objemem zdrojů nebude evropská správa schopna pokračovat v plnění stále rostoucího počtu úkolů.

Závažný dopad na správní výdaje má vysoká inflace. Navzdory mimořádnému úsilí o změnu priorit a snížení nákladů s cílem omezit správní výdaje nebudou stávající stropy okruhu 7 „Evropská veřejná správa“ stačit na pokrytí potřeb v důsledku inflačních tlaků.

Aby bylo možné splnit právní povinnosti orgánů a zvládnout další povinnosti, které spolunormotvůrci svěřili Komisi, je tedy nutné zvýšit strop okruhu 7 „Evropská veřejná správa“ o 1,621 miliardy EUR, včetně zvýšení dílčího stropu „Správní výdaje orgánů“ o 1,331 miliardy EUR.

1.2.6 Posílení schopnosti rozpočtu Unie reagovat na krize a nepředvídaný vývoj

„Rezerva na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech“ (SEAR), tematický zvláštní nástroj, který pomáhá řešit mimořádné události v členských státech a zemích mimo EU, je od roku 2021 pod velkým tlakem. Vzhledem k rostoucímu výskytu a rozsahu velkých přírodních katastrof, zejména v důsledku změny klimatu, a humanitárních krizí by se roční částka rezervy na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech měla zvýšit.

Protože rozpočtové rozpětí bylo v prvních letech víceletého finančního rámce z velké části vyčerpáno, bylo nutné mobilizovat nástroj pružnosti téměř v plné míře. Vysoký tlak ve všech výdajových okruzích do konce víceletého finančního rámce vyžaduje zvýšení nástroje pružnosti, aby se zajistilo, že rozpočet EU může reagovat na nepředvídané potřeby, které mohou nastat.

¹¹ Společné prohlášení Evropského parlamentu, Rady a Komise o zacházení s úrokovými náklady a splátkami NGEU ve víceletém finančním rámci na období 2021–2027, 2020/C 444 I/04, Úř. věst. C 444I , 22.12.2020, s. 4.

2. PRÁVNÍ STRÁNKA NÁVRHU

• Právní základ

Právním základem pro přijetí víceletého finančního rámce je článek 312 Smlouvy o fungování Evropské unie.

• Subsidiarita

Na základě článku 312 Smlouvy o fungování Evropské unie tato iniciativa spadá do oblasti politiky, ve které má EU výlučné pravomoci. Zásada subsidiarity se proto neuplatní.

• Proporcionalita

Návrh je v souladu se zásadou proporcionality, protože se omezuje na míru nezbytně nutnou k dosažení uvedených cílů na evropské úrovni a nepřekračuje rámec toho, co je pro tento účel nezbytné. Změny jsou přiměřené významné řadě neočekávaných událostí a nových výzev, které nastaly od přijetí nařízení (EU, Euratom) 2020/2093 v prosinci 2020.

• Vztah k projednávanému návrhu

Tento návrh na změnu nařízení (EU, Euratom) 2020/2093 nahrazuje návrh ze dne 22. prosince 2021 (COM(2021) 569), který bude stažen.

3. PODROBNÉ VYSVĚTLENÍ ZVLÁŠTNÍCH USTANOVENÍ NÁVRHU

Kapitola 1 – Obecná ustanovení

Článek 2 – Dodržování stropů víceletého finančního rámce

Odstavec 1 článku 2 odkazuje na přílohu I obsahující tabulku stropů víceletého finančního rámce. Příloha I nařízení se nahrazuje přílohou tohoto návrhu.

První pododstavec odstavce 2 se mění tak, že zavádí odkaz na „nástroj EURI“ (nový článek 10a) a „rezervu pro Ukrajinu“ (nový článek 10b), přičemž platí zásada, že tyto nástroje nejsou zahrnuty do víceletého finančního rámce a že jejich financování je poskytováno nad rámec stropů víceletého finančního rámce, a to pro prostředky na závazky i pro odpovídající prostředky na platby.

Odstavec 3 článku 2 byl v prosinci 2022¹² změněn jako součást balíčku mimořádné podpory Ukrajině, aby bylo možné mobilizovat záruky na finanční pomoc Ukrajině na roky 2023 a 2024 nad rámec stropů víceletého finančního rámce. Tento odstavec se dále mění s cílem rozšířit rozpočtové krytí z manévrovacího prostoru na záruku pro finanční pomoc Ukrajině ve formě úvěrů, která je v rámci navrhovaného nástroje pro Ukrajinu k dispozici do roku 2027. Pokud tedy Unie musí splnit závazky splacení ze zdrojů rozpočtu v případě, že Ukrajina neposkytne splatnou platbu včas, budou potřebné částky mobilizovány nad rámec stropů víceletého finančního rámce, a to až do výše stropu vlastních zdrojů.

Kapitola 3 – Zvláštní nástroje

Oddíl 1 – Tematické zvláštní nástroje

Článek 9 – Rezerva na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech

Odstavec 2 se mění s cílem stanovit novou maximální roční částku rezervy na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech, která se zvyšuje na 1,739 miliardy EUR (v cenách roku 2018).

¹² Nařízení Rady (EU, Euratom) 2022/2496 ze dne 15. prosince 2022, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027, Úř. věst. L 325, 20.12.2022, s. 11.

Článek 10a – Nástroj EURI

Tento nový článek se zavádí s cílem stanovit „nástroj EURI“, nový tematický zvláštní nástroj.

Konkrétními výdajovými položkami, na které lze nástroj EURI použít, jsou úrokové a kupónové platby splatné v souvislosti s prostředky vypůjčenými na kapitálových trzích v souladu s čl. 5 odst. 2 rozhodnutí o vlastních zdrojích (EU, Euratom) č. 2020/2053¹³, které odpovídají nákladům na financování půjček pro nástroj NextGenerationEU na nevratnou a vratnou podporu prostřednictvím finančních nástrojů.

K mobilizaci nástroje EURI by mělo dojít, pokud náklady na půjčky pro nástroj NextGeneration v daném roce přesáhnou částky plánované v prosinci 2020.

V zájmu právní jistoty by konkrétní částky stanovené jako prahové hodnoty pro uvolnění prostředků z nástroje EURI na roky 2024, 2025, 2026 a 2027 měly být výslovně stanoveny v absolutní hodnotě v nařízení (EU, Euratom) 2020/2093.

	2024 ¹⁴	2025 ¹⁵	2026 ¹⁶	2027 ¹⁷
Roční prahová hodnota v běžných cenách (v milionech EUR)	2 071,4	2 677,8	3 744,6	4 980,3
Roční prahová hodnota v cenách roku 2018 (v milionech EUR) <i>Přepočteno na základě 2% fixního ročního deflátoru stanoveného v čl. 4 odst. 2 nařízení o VFR.</i>	1 840,0	2 332,0	3 196,0	4 168,0

Nástroj EURI pokryje jakoukoli částku nákladů na financování nástroje NextGenerationEU přesahující tyto prahové hodnoty.

Vzhledem k nejistotě vývoje parametrů určujících náklady na financování nástroje NextGenerationEU (načasování skutečných výplat nevratné podpory a vývoj úrokových sazeb) není možné stanovit pro nástroj EURI pevnou maximální částku.

Uvolňování prostředků z nástroje EURI bude probíhat v rámci ročního rozpočtového procesu (rozpočet a/nebo opravný rozpočet) a prostředky budou zapsány nad rámec stropů víceletého finančního rámce, a to u prostředků na závazky i u odpovídajících prostředků na platby.

Článek 10b – Rezerva pro Ukrajinu

Tento nový článek se zavádí s cílem zavést nový tematický zvláštní nástroj: „rezervu pro Ukrajinu“.

¹³ Rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053 ze dne 14. prosince 2020 o systému vlastních zdrojů Evropské unie a o zrušení rozhodnutí 2014/335/EU, Euratom, Úř. věst. L 424, 15.12.2020, s. 1.

¹⁴ Finanční plán na roky 2024 až 2027 v návaznosti na přijetí rozpočtu na rok 2023 podle čl. 41 odst. 2 finančního nařízení a bodu 26 interinstitucionální dohody ze dne 16. prosince 2020 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o rozpočtové kázi, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu zavádění nových vlastních zdrojů (Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 28), jak byl sdělena Evropskému parlamentu a Radě dne 24. února 2023.

¹⁵ SEC(2023)250, Výkaz odhadů Evropské komise na rozpočtový rok 2024 (příprava návrhu rozpočtu na rok 2024), část II Finanční plán.

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ Tamtéž.

Rezerva pro Ukrajinu bude zajišťovat výdaje na nevratnou podporu a tvorbu opravných položek a rezerv na rozpočtové záruky pro Ukrajinu v rámci navrhovaného „nástroje pro Ukrajinu“, čímž bude zajištěna potřebná flexibilita, která bude odpovídat vyvíjejícím se potřebám Ukrajiny.

Mobilizace rezervy pro Ukrajinu by měla probíhat každoročně v rámci ročního rozpočtového procesu (rozpočet a/nebo opravný rozpočet) s ohledem na nejlepší odhady potřeb vzhledem k válečnému vývoji a makrofinanční výkonnosti, absorpční kapacitě a udržitelnosti dluhu Ukrajiny. Prostředky budou zapsány nad rámec stropů víceletého finančního rámce u prostředků na závazky i u odpovídajících prostředků na platby.

Aby Unie a Ukrajina měly dostatečnou programovatelnost pro provádění nástroje pro Ukrajinu, měla by rezerva pro Ukrajinu zahrnovat maximální částku na období 2024–2027 a také minimální roční orientační částky. Je rovněž nezbytné stanovit maximální částky, které v období 2024 až 2027 mohou být pro rezervu pro Ukrajinu každoročně uvolňovány, aby byl zajištěn soulad se stropem vlastních zdrojů stanoveným v čl. 3 odst. 1 rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053.

Ačkoli je víceletý finanční rámec na období 2021–2027 stanoven v cenách roku 2018, měly by být částky vyjádřeny v běžných cenách, aby byl zajištěn soulad s prováděním nástroje pro Ukrajinu.

Oddíl 2 – Netematické zvláštní nástroje

Článek 12 – Nástroj pružnosti

Odstavec 1 se mění s cílem stanovit novou maximální roční částku nástroje pružnosti, která se zvyšuje na 1,562 miliardy EUR (v cenách roku 2018).

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

4.1 Zvýšení výdajových stropů na roky 2024 až 2027

Návrh má následující důsledky pro výši ročních stropů pro prostředky na závazky v okruzích 1, 3, 4, 5, 6 a 7, včetně dílčího stropu pro správní výdaje orgánů, které se zvyšují o tyto částky (v cenách roku 2018):

V milionech EUR				
Zvýšení stropů v prostředcích na závazky	2024	2025	2026	2027
Okruh 1 Jednotný trh, inovace a digitální agenda	777	762	748	733
Okruh 3 Přírodní zdroje a životní prostředí	1 110	1 088	1 067	1 046
Okruh 4 Migrace a správa hranic		264	464	965
Okruh 5 Bezpečnost a obrana	333	327	320	313
Okruh 6	2 331	2 286	2 241	2 198

Sousedství a svět				
Okruh 7 Evropská veřejná správa	132	333	556	600
<i>Dílčí strop Správní výdaje orgánů</i>	110	285	464	472
Celkové zvýšení prostředků na závazky	4 683	5 060	5 396	5 855

S ohledem na mechanismus úpravy stropů plateb stanovený v rámci nástroje jediného rozpětí (článek 11) vyžaduje tento návrh zvýšení stropu víceletého finančního rámce v prostředcích na platby v letech 2026 a 2027, jak je uvedeno níže (v cenách roku 2018).

<i>V milionech EUR</i>				
	2024	2025	2026	2027
Zvýšení stropu v prostředcích na platby			7 725	2 772

Roční výdajové stropy v prostředcích na závazky a na platby ve víceletém finančním rámci na období 2021–2027 by proto měly být změněny na roky 2024–2027 a příloha I nařízení (EU, Euratom) 2020/2093 by měla být odpovídajícím způsobem upravena.

4.2 Zvláštní nástroje

Zvláštní nástroje, včetně nových zvláštních nástrojů – „nástroje EURI“ a „rezervy pro Ukrajinu“, které jsou součástí tohoto návrhu, se mobilizují v souladu s postupy stanovenými v nařízení (EU, Euratom) 2020/2093 a případně v příslušných základních aktech.

Vzhledem k tomu, že výdaje související se zvláštními nástroji se zapisují „nad rámec“ výdajových stropů víceletého finančního rámce, nemá tento návrh v tomto ohledu žádné bezprostřední rozpočtové dopady.

Návrh

NAŘÍZENÍ RADY,

kterým se mění nařízení (EU, Euratom) 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 312 této smlouvy,
s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii, a zejména na článek 106a této smlouvy,
s ohledem na návrh Evropské komise,
s ohledem na souhlas Evropského parlamentu¹⁸,
po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,
v souladu se zvláštním legislativním postupem,
vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Komise předložila přezkum fungování víceletého finančního rámce na období 2021–2027 stanoveného v nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093¹⁹ po prvních letech jeho provádění, včetně posouzení udržitelnosti výdajových stropů²⁰.
- (2) Od prosince 2020 čelí Unie řadě bezprecedentních a neočekávaných výzev. Unie jednala rychle a využila všech prostředků, které měla k dispozici, ale omezená rozpočtová flexibilita zakotvená ve víceletém finančním rámci na období 2021–2027 je téměř vyčerpána, což brání schopnosti rozpočtu EU řešit i ty nejnaléhavější výzvy.
- (3) V prvních letech provádění víceletého finančního rámce byly k řešení mnoha problémů hojně využívány zvláštní nástroje. Potřeba přijmout další opatření přetrvává, zatímco rozpočtové možnosti pro řešení těchto situací ve zbývajícím období víceletého finančního rámce jsou velmi omezené.
- (4) Rozpočet EU by měl Unii umožnit poskytovat nezbytné politické reakce na nově vznikající výzvy a plnit právní závazky, které nelze splnit ani v rámci stávajících stropů, ani vyčerpáním možností flexibility. Stropy výdajů v prostředcích na závazky pro okruhy 1, 3, 5, 6 a 7 včetně dílčího stropu pro správní výdaje orgánů na roky 2024, 2025, 2026 a 2027 a strop pro okruh 4 na roky 2025, 2026 a 2027 by proto měly být zvýšeny. V důsledku toho by měly být zvýšeny výdajové stropy v prostředcích na platby na roky 2026 a 2027.
- (5) Ruská nezákonná útočná válka proti Ukrajině přivedla válku zpět na evropskou půdu. Unie bude Ukrajinu podporovat tak dlouho, jak to bude nutné, a bude jí neochvějně

¹⁸ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

¹⁹ Nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027 (Úř. věst. L 433I, 22.12.2020, s. 11).

²⁰ COM(2023) 336, 20.6.2023.

pomáhat na její evropské cestě. Za tímto účelem přijaly Evropský parlament a Rada nařízení (EU) [XXX] [nástroj pro Ukrajinu]²¹ jako reakci Unie k podpoře makrofinanční stability, obnovy a modernizace Ukrajiny a zároveň k podpoře jejího reformního úsilí na cestě k přistoupení k EU.

- (6) Vzhledem k nejistotám spojeným s ruskou útočnou válkou by měl být nástroj pro Ukrajinu flexibilním nástrojem, který by poskytoval odpovídající formu a úroveň podpory až do roku 2027. Podpora v rámci nástroje pro Ukrajinu by měla být poskytována ve formě půjček, nevratné podpory a tvorby opravných položek a rezerv na rozpočtové záruky.
- (7) V případě části podpory z nástroje pro Ukrajinu poskytované formou půjček je vhodné stávající rozpočtovou záruku Unie prodloužit do roku 2027, aby pokryla finanční pomoc, která je Ukrajině poskytována. V důsledku toho by mělo být možné mobilizovat nezbytné prostředky v rozpočtu Unie nad rámec stropů víceletého finančního rámce pro finanční pomoc Ukrajině, které budou k dispozici do konce roku 2027.
- (8) V případě části podpory z nástroje pro Ukrajinu poskytované formou nevratné podpory a tvorby opravných položek a rezerv na rozpočtové záruky by měly být prostředky poskytovány prostřednictvím nového tematického zvláštního nástroje – „rezervy pro Ukrajinu“. Prostředky na závazky a odpovídající prostředky na platby by měly být mobilizovány každoročně v rámci rozpočtového procesu stanoveného v článku 314 Smlouvy o fungování Evropské unie, a to nad rámec stropů víceletého finančního rámce.
- (9) V zájmu programovatelnosti nástroje pro Ukrajinu a řádného vývoje výdajů je vhodné stanovit orientační minimální roční částky a maximální částky, které mohou být pro rezervu pro Ukrajinu v období 2024 až 2027 každoročně k dispozici.
- (10) Od roku 2022 došlo v Unii a ve většině velkých ekonomik k prudkému nárůstu úrokových sazeb u všech emitentů dluhopisů včetně Unie. V důsledku toho se očekává, že náklady na financování půjček v rámci evropského nástroje na podporu oživení („NextGenerationEU“), které mají být hrazeny z rozpočtu Unie podle čl. 5 odst. 2 rozhodnutí (EU, Euratom) č. 2020/2053²², překročí odhady původně plánované v rámci stropů VFR v době jeho přijetí v prosinci 2020.
- (11) Vzhledem k nejistotě ohledně budoucího vývoje úrokových sazeb a s cílem zabránit nepřiměřeným tlakům na programy Unie je vhodné zřídit nový tematický zvláštní nástroj, který pokryje všechny náklady na financování půjček nástroje NextGenerationEU, které přesahují původně plánované částky. Nezbytné prostředky na závazky a odpovídající prostředky na platby v rozpočtu Unie by měly být k dispozici nad rámec stropů víceletého finančního rámce.
- (12) Rezerva na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech a nástroj pružnosti by měly být posíleny, aby si Unie zachovala dostatečnou kapacitu k reakci na nepředvídané okolnosti až do roku 2027.
- (13) Vzhledem k těmto neočekávaným událostem a novým výzvám je nezbytné revidovat víceletý finanční rámec, a proto by nařízení (EU, Euratom) 2020/2093 mělo být odpovídajícím způsobem změněno.

²¹ Úř. věst. [...], [...], s. [...].

²² Rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053 ze dne 14. prosince 2020 o systému vlastních zdrojů Evropské unie a o zrušení rozhodnutí 2014/335/EU, Euratom, Úř. věst. L 424, 15.12.2020, s. 1.

- (14) Změnami nařízení (EU, Euratom) 2020/2093 není dotčena povinnost dodržovat stropy vlastních zdrojů stanovené v čl. 3 odst. 1 a článku 6 rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Nařízení (EU, Euratom) 2020/2093 se mění takto:

- 1) Článek 2 se mění takto:
 - a) v odstavci 2 se první pododstavec nahrazuje tímto:

„2. Je-li nezbytné využít prostředky ze zvláštních nástrojů uvedených v článcích 8, 9, 10, 10a, 10b a 12, prostředky na závazky a odpovídající prostředky na platby se zapisují do rozpočtu nad příslušné stropy víceletého finančního rámce.“;
 - b) v odstavci 3 se druhý pododstavec nahrazuje tímto:

„Je-li nutné mobilizovat záruku pro finanční pomoc Ukrajině, která bude k dispozici na roky 2023 až 2027, povolenou v souladu s čl. 220 odst. 1 finančního nařízení, potřebná částka se čerpá nad stropy víceletého finančního rámce.“
- 2) V článku 9 se odstavec 2 nahrazuje tímto:

„2. Rezerva na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech nepřekročí maximální roční částku 1,739 miliardy EUR (v cenách roku 2018). Jakákoli část uvedené roční částky, která nebyla využita v roce n , může být využita až do roku $n+1$. Ta část roční částky, která pochází z předchozího roku, se čerpá jako první. Jakákoli část roční částky z roku n , jež se nevyužije ani v roce $n + 1$, propadá.“
- 3) Vkládají se nové články, které znějí:

„Článek 10a

Nástroj EURI

1. Nástroj EURI lze použít k financování dodatečných nákladů, pokud v daném roce náklady na úrokové a kupónové platby splatné v souvislosti s prostředky vypůjčenými na kapitálových trzích v souladu s čl. 5 odst. 2 rozhodnutí (EU, Euratom) 2020/2053 překročí následující částky (v cenách roku 2018):
 - 2024 – 1,840 miliardy EUR,
 - 2025 – 2,332 miliardy EUR,
 - 2026 – 3,196 miliardy EUR,
 - 2027 – 4,168 miliardy EUR,
2. Nástroj EURI mohou mobilizovat Evropský parlament a Rada v rámci rozpočtového procesu stanoveného článkem 314 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 10b

Rezerva pro Ukrajinu

1. Rezerva pro Ukrajinu může být mobilizována výhradně za účelem financování výdajů podle [nařízení o nástroji pro Ukrajinu] a jejím cílem je poskytnout alespoň 2,500 miliardy EUR v běžných cenách jakožto roční orientační částku.
2. Rezerva pro Ukrajinu na období 2024 až 2027 nepřesáhne částku 50 miliard EUR v běžných cenách. Roční částka uvolněná v rámci rezervy pro Ukrajinu v daném roce nepřesáhne 16,700 miliard EUR v běžných cenách.
3. Rezervu pro Ukrajinu mohou mobilizovat Evropský parlament a Rada v rámci rozpočtového procesu stanoveného článkem 314 Smlouvy o fungování Evropské unie.“
- 4) V článku 12 se odstavec 1 nahrazuje tímto:
„1. Nástroj pružnosti lze použít pro financování zvláštních nepředvídaných výdajů v prostředcích na závazky a odpovídajících prostředcích na platby pro daný rozpočtový rok, které nelze financovat v mezích stropů pro jeden nebo více jiných okruhů. Strop pro roční částku disponibilní pro nástroj pružnosti činí 1,562 miliardy EUR (v cenách roku 2018).“
- 5) Příloha I se nahrazuje zněním uvedeným v příloze tohoto nařízení.

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne

*Za Radu
Předseda*

**Brusel 22. června 2023
(OR. en)**

**10898/23
ADD 1**

**CADREFIN 92
POLGEN 80
FIN 672**

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	21. června 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 337 final - ANNEX
Předmět:	PŘÍLOHA návrhu nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 337 final - ANNEX.

Příloha: COM(2023) 337 final - ANNEX

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 20.6.2023
COM(2023) 337 final

ANNEX

PŘÍLOHA

**Návrh nařízení Rady,
kterým se mění nařízení (EU, Euratom) 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční
rámec na období 2021–2027**

PŘÍLOHA
„PŘÍLOHA I
VÍCELETÝ FINANČNÍ RÁMEC (EU-27)

(v milionech EUR – v cenách roku 2018)

PROSTŘEDKY NA ZÁVAZKY	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Celkem 2021–2027
1. Jednotný trh, inovace a digitální agenda	19 712	20 211	19 678	19 955	19 280	19 394	19 206	137 436
2. Soudržnost, odolnost a hodnoty	5 996	62 642	63 525	65 079	65 286	56 787	58 809	378 124
2a. Hospodářská, sociální a územní soudržnost	1 666	56 673	57 005	57 436	57 874	48 414	49 066	328 134
2b. Odolnost a hodnoty	4 330	5 969	6 520	7 643	7 412	8 373	9 743	49 990
3. Přírodní zdroje a životní prostředí	53 562	52 626	51 893	52 123	51 195	49 999	49 207	360 605
z toho: Výdaje související s trhem a přímé platby	38 040	37 544	36 857	36 054	35 401	34 729	34 015	252 640
4. Migrace a správa hranic	1 687	3 104	3 454	3 569	4 084	4 146	4 701	24 745
5. Bezpečnost a obrana	1 598	1 750	1 762	2 112	2 279	2 398	2 576	14 475
6. Sousedství a svět	15 309	15 522	14 789	16 387	15 609	14 833	15 026	107 475
7. Evropská veřejná správa	10 021	10 215	10 342	10 586	10 887	11 229	11 443	74 723
z toho: Správní výdaje orgánů	7 742	7 878	7 945	8 107	8 310	8 541	8 660	57 183
CELKOVÉ PROSTŘEDKY NA ZÁVAZKY	107 885	166 070	165 443	169 811	168 620	158 786	160 968	1 097 583
CELKOVÉ PROSTŘEDKY NA PLATBY	154 065	153 850	152 682	151 436	151 175	158 900	153 947	1 076 055

“